

Henseende daarligst stillede Medborgeres Sag.

Jeg er i den senere Tid kommet i Berøring med et Forhold, som jeg ganske kort vil tillade mig at omtale, nemlig vore fattigste Medborgeres Kreditforhold. Det er jo en gammel anerkendt Sætning, at Kreditten altid hører op, naar man har mest Brug for den. Denne Sætning er ogsaa blevet bekræftet under Krigen og da ganske særlig, naar det gælder Kreditten overfor vore fattigste Medborgere, der gennem Pantelaanerkontorerne maa skaffe sig Penge til at dække deres Udgifter med, naar Indtægten ikke slaar til. Rundt om i vore Provinsbyer er der oprettet det ene autoriserede Pantelaanerkontor efter det andet. Her i København er Tallet 116. Renten for Udlaan er i Provinserne 6 pCt. pr. Maaned, hvilket med Renter og Renters Rente bliver over 100 pCt. pro anno. I København er Renten ligeledes 6 pCt. for almindelige Panter og 10 pCt. for Møbler og Cykler. Overfor denne Forretningsgren har Regeringen ikke indført nogen Maksimalbestemmelse. Den kan sætte sin Rente op til ret store Dimensioner. Disse private Laanekontorer har en Konkurrent i det offentlige Assistenshus. Renten er der kun 1 pCt. om Maaneden mod 6 i de private Forretninger. Assistenshusets Rente er vel nok høj, men dog kolossalt billigere end Renten paa de private Laanekontorer. Til Sammenligning mellem vort officielle Laanekontors Rente og Renten i andre Storbyer skal jeg oplyse, at i Paris er det mindste Laan, der ydes, paa 3 Frs, men dette 3 Frs. Laan er ganske rentefrit; og medens vi herhjemme hele Tiden har haft en gennemsnitlig Rente af 12 pCt. paa Assistenshuset, er Renten i Frankrig nu 10 pCt. og var før Krigen kun 8.

Der er fra radikal og socialdemokratisk Side holdt en meget nænsom Haand over de forskellige Statsvirksomheder, som Statsbanerne, Postvæsenet o. s. v. Naar der har været talt om, at de skulde kunne forrente sig, for slet ikke at tale om at dække deres Underskud, er det blevet betegnet som kulturfjendtlig Tale. Men hvorledes har Statsadministrationen stillet sig overfor de fattiges Kreditforhold? Da Krigen brød ud, var det første, man gjorde paa Assistenshuset, at betro de stakkels Folk, der skulde pantsætte deres Sager, at nu kunde de ikke faa det sædvanlige Laanebeløb, Laanesummen vilde blive nedsat med Halvdelen, ja indtil $\frac{2}{3}$. Rigtignok var Guld og Sølv ikke medtaget i denne Kalkule, med andre Ord, Manden med Guld-

uret og Guldkæden var stadig en velkommen Gæst paa Assistenshuset. Men de fattige, der skulde have Laan paa Sengetøj, Klæder og Sko, kunde nu ikke faa et rimeligt Laan derpaa og blev derfor nødt til at henvende sig til de private Laanekontorer med deres høje Rente. At Folk virkelig er blevet drevet over til dem fra Assistenshuset, skal jeg tillade mig at oplyse med følgende Tal: I de private Laaneforretninger var Antallet af Panter i 1914 1 796 000, hvorpaa der var laant 6 794 000 Kr., altsaa gennemsnitlig 3 Kr. 80 Øre. Dermed er tydelig angivet, hvilket Lag af Befolkningen det er, der har maattet ty til denne Pantelaanervirksomhed. I 1917 var Panternes Antal 1 724 000, og Udlaanene beløb sig til 9,1 Million. Det vil sige, at den fattigste Befolkning for en Kredit paa 9,1 Million har maattet betale $6\frac{1}{2}$ Mill. Kr. i Rente, hvilket er et ganske utilbørligt Forhold. Paa Assistenshuset var Antallet af Panter i 1914 170 000, medens det i 1917 var 130 000. Det er altsaa gaaet ned med 24 pCt., medens Tallet for de private Pantelaanerkontorer kun er sunket med 4 pCt. At Staten ikke alene har forhindret en billig Pantsætning for de fattigste i Befolkningen, men ogsaa har sikret sig en Fortjeneste paa Pantelaanervirksomheden, godtgøres af, at Statens Indtægt i 1914 var 46 000 Kr., medens den i det sidste Aar har været 52 000 Kr.

Jeg tror ikke, at den højtærede Finansminister fra nogen Side vilde faa Utak, om han greb regulerende ind i disse Forhold, og der er een Vej, ad hvilken man kan komme hurtigt frem. Der er jo i det Regnskab, der foreligger, vist, at der findes 8 Indleveringskontorer til Assistenshuset; men her kan man kun indleverer sine Sager, man kan ikke uden stor Ulejlighed faa dem udleveret igen, og derfor vil Beboerne i vore fattigste Kvarterer ikke søge til disse Indleveringskontorer. Men blev de erstattet af reelle Filialer, vilde det allerede være et betydeligt Fremskridt. Endelig kunde man ogsaa tænke sig, at man støttede de private Laanekontorer, men den anden Vej synes mig absolut at være den heldigste. Jeg skal udtrykkelig bemærke, at i de her omtalte Forhold staar vi overfor lovlige, fuldt autoriserede Pantelaanerkontorer. Men langt ude i Mørket staar disse private Laaneforretningers, de saakaldte „Menneskevenner“s Misbrug af Folks Fattigdom. Hvad der skjuler sig under Avertissementer som „Trænger De til Penge?“, „Laan paa Indbo i Hjemmet“, „Gagetransport“ og lignende, er skandaløst.